

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2025/45

Karar Sayısı : 2025/45

Karar Tarihi : 6/3/2025

R.G.Tarih-Sayı : 26/5/2025-32911

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: İstanbul 3. Vergi Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28/7/2024 tarihli ve 7524 sayılı Kanun'un 54. maddesiyle değiştirilen ek 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...45 inci...", "...maddeler uyarınca istinaf...", "...yoluna başvurulabilecek kararların belirlenmesinde ise ilk derece mahkemesi..." ve "...kararın verildiği tarihteki parasal sınır esas alınır." ibarelerinin Anayasa'nın 2., 10., 13., 37. ve 40. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi talebidir.

OLAY: Tapu harcının iptali talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ

Kanun'un itiraz konusu kuralların da yer aldığı ek 1. maddesi şöyledir:

"Parasal sınırların artırılması:

Ek Madde 1 – (Ek: 5/4/1990-3622/26 md.; Değişik : 8/6/2000-4577/9 md.) (Değişik:28/7/2024-7524/54 md.)

1. Bu Kanunda öngörülen parasal sınırlar; her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında, takvim yılı başından geçerli olmak üzere artırılmak suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların bin Türk lirasını aşmayan kısımları dikkate alınmaz.

*2. 17 nci madde uyarınca duruşma yapılmasının zorunlu olduğu davaların belirlenmesinde davanın açıldığı; **45 inci** ve 46 ncı **maddeler uyarınca istinaf** veya temyiz **yoluna başvurulabilecek kararların belirlenmesinde ise ilk derece mahkemesi** veya bölge idare mahkemesince nihai **kararın verildiği tarihteki parasal sınır esas alınır**. Ancak nihai karar tarihinden sonra parasal sınırlarda meydana gelen artış, bölge idare mahkemesinin kaldırma veya Danıştayın bozma kararı üzerine yeniden bakılan davalarda uygulanmaz."*

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Kadir ÖZKAYA, Hasan Tahsin GÖKCAN, Basri BAĞCI, Engin YILDIRIM, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI'nın katılımlarıyla 6/3/2025 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle sınırlama sorunu görüşülmüştür.

2. Anayasa'nın 152. ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin

hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükümlerin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak anılan maddeler uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali talep edilen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

3. 2577 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde anılan Kanun'un 17. maddesi uyarınca duruşma yapılmasının zorunlu olduğu davaların belirlenmesinde davanın açıldığı tarihteki, Kanun'un 45. ve 46. maddeleri uyarınca istinaf veya temyiz yoluna başvurulabilecek kararların belirlenmesinde ise ilk derece mahkemesi veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği tarihteki parasal sınırın esas alınacağı belirtilmiştir.

4. İtiraz yoluna başvuran Mahkeme, anılan cümlede yer alan "...45 inci...", "...maddeler uyarınca istinaf...", "...yoluna başvurulabilecek kararların belirlenmesinde ise ilk derece mahkemesi..." ve "...kararın verildiği tarihteki parasal sınır esas alınır." ibarelerinin iptallerini talep etmiştir.

5. Cümlede yer alan "...maddeler uyarınca...", "...yoluna başvurulabilecek kararların belirlenmesinde ise..." ve "...kararın verildiği tarihteki parasal sınır esas alınır." ibareleri istinaf kanun yoluna başvuruya ilişkin parasal sınırın yanı sıra duruşma yapılmasının zorunlu olduğu hâller ve temyiz kanun yoluna başvuru ile ilgili parasal sınırların belirlenmesi bakımından da geçerli, ortak kural niteliğindedir. Dolayısıyla bakılmakta olan davanın konusu ve bulunduğu aşama gözetildiğinde kuralların esasına ilişkin incelemenin "...45 inci..." ve "...istinaf..." ve "...ilk derece mahkemesi..." ibareleri ile sınırlı olarak yapılması gerekir.

6. Açıklanan nedenlerle 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28/7/2024 tarihli ve 7524 sayılı Kanun'un 54. maddesiyle değiştirilen ek 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...45 inci...", "...maddeler uyarınca istinaf...", "...yoluna başvurulabilecek kararların belirlenmesinde ise ilk derece mahkemesi..." ve "...kararın verildiği tarihteki parasal sınır esas alınır." ibarelerinin esasının incelenmesine, esasa ilişkin incelemenin "...45 inci...", "...istinaf..." ve "...ilk derece mahkemesi..." ibareleri ile sınırlı olarak yapılmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

7. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Murat ÖZDEN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor ve itiraz konusu kanun hükümleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

8. Anayasa Mahkemesinin 11/2/2025 tarihli ve E.2025/39, K.2025/35 sayılı kararıyla 2577 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin "...45 inci ve 46 ncı maddeler uyarınca istinaf veya temyiz yoluna başvurulabilecek kararların belirlenmesinde ise ilk derece mahkemesi veya bölge idare mahkemesince nihai kararın verildiği..." bölümünün iptaline ve iptal hükmünün kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Anılan karar 6/3/2025 tarihli ve 32833 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Bu itibarla kurallara yönelik itiraz başvurusunun konusunun kalmadığı anlaşılmıştır.

9. Açıklanan nedenle konusu kalmayan başvuru hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

IV. HÜKÜM

6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 28/7/2024 tarihli ve 7524 sayılı Kanun’un 54. maddesiyle değiştirilen ek 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...45 inci...”, “...istinaf...” ve “...ilk derece mahkemesi...” ibarelerine ilişkin itiraz başvurusu hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA 6/3/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI